

Kantonalno javno preduzeće za
gospodarenje državnim šumama
„Sarajevo – šume“ d.o.o.Sarajevo

Šumskogospodarska
osnova
ŠGP „Igmansko“
-Sažetak-

Period važnosti:
01.01.2014.-
31.12.2023.

**ŠUMSKOPRIVREDNA OSNOVA ZA VANPRIVREDNO ŠUMSKO PODRUČJE
„BISTRİČKO“**

- SAŽETAK –

SA ROKOM VAŽNOSTI OD 01.01.2015. DO 31.12.2024. GODINE

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
--	---	--

1. OPĆE KARAKTERISTIKE ŠGP „IGMANSKO“

1.1 Historijat šumskogospodarskog područja

Nakon II Svjetskog rata, Šumsko vanprivredno područje "Bistričko" formirano je uredbom Izvršnog vijeća NRBiH ("Služb. list NRBiH br. 53/59) i kasnije potvrđeno odlukom Izvršnog vijeća SRBiH ("Služb. list SRBiH" br. 13/61) kada su formirana šumskoprivredna područja i šumske uprave na nivou cijele Republike. Gospodarske jedinice koje su sada u sastavu ovoga područja nisu formirane istovremeno tako što je G.J. "Vogošća - Bulozi" u sadašnjim granicama uspostavljena 1958. od odjela koji su ranije pripadali G.J. "Vogošća - Koševski potok" i G.J. "Ljubogošta - Pribanj" koje su bile formirane prilikom inventarizacije 1947 godine, kojim je upravljalo šumsko gazdinstvo iz Sarajeva kao i komunalno preduzeće za zaštitu i upravljanje park šumama "Bistrica" iz Sarajeva. G.J. "Vučija Luka" formirana je također 1958. i do sada uređivana u postojećim granicama iako je i ranije djelimično uređivana za potrebe prerađivačkih kapaciteta u Sarajevu, Mokrom i Vasinom Hanu. G.J. "Trebević" formirana je 1961. u granicama u kojima je ušla u sastav ŠVGP "Bistričkog" za koju je urađen uređajni elaborat. Devastirane sjeverne padine Trebevića pošumljavane su od Austrougarskog perioda i dalje pretežno crnim i bijelim borom te smrčom i drugim alothonim četinarskim vrstama, čime su pored estetsko-rekreacijskog značaja za grad, smanjeni ili u potpunosti zaustavljeni erozijski procesi. U razdoblju od 1959 do 1969 gospodarilo se na temelju ŠPO koju je izradio

Preduzeće za projektovanje u šumarstvu "Šumaplan" iz Sarajeva. Nakon isteka ove donesena

je ŠPO sa periodom važnosti od 01.01. 1970. do 31.12. 1977. koju je donio ŠIP "Jahorina" jer

je ovo područje od 1977. ušlo u sastav OOUR-e Šumarstvo Pale R.O. "Jahorina". U ovoj organizaciji donesena je ŠPO sa rokom važnosti od 15 godina (1980. do 1994.) koju je izradila R.O. ŠIPAD-IRC-OOUR "Silva" iz Sarajeva. Godine 1991 ovo VŠP je izdvojeno iz R.O. "Jahorina" i formirano je Šumarstvo "Bistrica" d.o.o. Sarajevo koje su činile; G.J. "Vogošća - Bulozi", G.J. "Vučija Luka", G.J. "Trebević" i G.J. "Kasindolska rijeka" (dio) u kojima se do 1992. gospodarilo prema postojećoj osnovi. U ratnom periodu 1992-1996 prekinut je kontinuitet gospodarenja, a formiranjem entiteta FBiH površina područja je smanjena (vidi 1.1.) a od 1996 i dalje gospodarenje je nastavljeno po godišnjim planovima gospodarenja prema zakonskim propisima navedenim pod (I UVOD) odnosno do formiranja J.P. "Sarajevo šume" d.o.o. 2000 godine sa statusom Šumske uprave "Jug" a krajem 2004. u sastav Kantonalnog šumskoprivrednog društva d.o.o. sa istim područjem, koje je donijelo Šumskogospodarsku osnovu za "Bistričko" VŠP sa periodom važnosti 01. 01. 2005. do 31. 12. 2014 godine koju je izradilo J.P. u djelatnosti šumarstva "Bosanskohercegovačke šume". U periodu 01. 01. 2015 do 31. 12. 2015. gospodarilo se na temelju godišnjeg plana gospodarenja. Ovo je četvrta ŠGO koja se donosi za "Bistričko" VŠP.

1.2. Geografski položaj

VŠP "Bistričko" locirano je u srednjobosanskom dijelu države između 18° 17' do 18° 32' istočne geografske dužine i 43° 49' do 43° 59' sjeverne geografske širine Geografskog koordinantnog sistema (Lon/Lat). Polazeći od najzapadnije tačke ovo područje graniči: Na zapadu i jugozapadu sa Igmanskim, na jugu sa Trnovskim (dio RS), na istoku sa Jahorinskim (dio RS), i na sjeveru sa Gornjobosanskim, ŠGP-om. Visinski dijapazon iznosi 867 m. Ukupna površina koju trenutno zauzima ovo područje iznosi cca. ... km². Glavni planinski

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
--	---	--

masivi između kojih je smješteno područje su Trebević na jugu, Čemerska planina na zapadu i sjeverozapadu i Ozren na sjeveru.

1.3. Granice šumskogospodarskog područja

Polazeći od najzapadnije tačke područja njegova granica ide tokom rijeke Bosne do Pribojske strane sjeverozapadno od Vogošće, odakle skreće u pravcu sjeveroistoka prirodnom granicom preko Dedin brda i kote 758 m na Kremeš i bezistan do kote Orašac 927 m i dalje Dubovom kosom do kote Bećirevac 1129 m skrećući prema jugoistoku grebenskim putem preko Motke 1254 m i Baktijevice na Kozo 1258 m te preko Jasikovica gdje je tromeđa VŠPa i G.J. "Vogošća-Bulozi" i "G.J. "Vučija Luka" i Hadžine ravni na Jelu 1373 m i Vukinjaču (najsjevernija tačka), preko Karića čaira 1314 m do vrha Ozrena 1463 m te kosom prema jugoistoku do Karaule (najistočnija tačka) gdje se uključuje u entitetsku granicu koja siječe sve tri gospodarske jedinice i ide do Trebevića (najjužnija tačka ispod Dobrih voda) ,slijedeći entitetsku granicu do Kotorca a zatim koritom rijeke Dobrinje na sjeverozapad do ušća u rijeku Bosnu čiji tok slijedi do ušća Miljacke u bosnu gdje je tromeđa područja i gospodarskih jedinica "Vogošća bulozi" i "Trebević" i nastavlja Bosnom do početne opisne tačke.

1.4. Orografske karakteristike

Prema ekološko-vegetacijskoj rejonizaciji BiH VŠP "Bistričko" smješteno je u oblasti unutarnjih Dinarida i srednje-bosanskom području i području istočno-bosanske visoravni u sarajevsko-zeničkom i ozrensko-okrugličkom reonu. Sve tri G.J. ovoga područja nalaze se u tektonskoj jedinici srednjih Dinarida koji zahvataju srednjobosanski bazen koji je karakterističan po dosta izraženim orografskim oblicima. Geomorfološki oblici nastali su nabiranjem odnosno formiranjem sinklinala i antiklinala polazeći od G.J. "Vučija Luka" na koju se nastavlja G.J. "Vogošća-Bulozi" spuštajući se prema sarajevskoj kotlini od relativno malog masiva Ozrena sa najvišom kotom Bukovik 1534 m preko koje prelazi granica ove dvije G.J. Središnji dio G.J. "Vogošća-Bulozi" je oskudniji geomorfološkim oblicima te su i visinske amplitude manje 1000-1300 m i na njenom jugoistočnom dijelu prelazi u razvijenije orografske oblike. G.J. "Trebević" locirana je u jugoistočnome dijelu Sarajeva a dio toga masiva koji čini ovu G.J. eksponiran je prema sjeverozapadu u vidu jednolične padine bez izražene orografije.

1.5. Hidrografske karakteristike

Svi vodotoci područja ulijevaju se u rijeku Bosnu i pripadaju crnomorskom slivnom području. Rijeka Bosna koja tangira jugozapadni dio ovoga područja prima desne pritoke koje dolaze sa ovoga područja od kojih su najvažnije Miljacka koju čine paljanska i mokranjska Miljacka koja razdvaja G.J. "Trebević" i G.J. "Vogošća-Bulozi". Miljacka prikuplja manje zatvorene vodotoke sa padina Trebevića kao i Lapišnicu, Bisticu, koševski potok i Buća potok kao i više manjih zatvorenih vodotoka u okviru gradskog područja koji su od manjeg značaja za šumsku vegetaciju područja. G.J. "Vučija Luka" zauzima prostor Ozrena čija se antiklinalna krila spuštaju strmo u Perački potok sa njegovim pritokama Sušicom i Babinim potokom i ostalim manjim i većim potocima od kojih Radića potok i Skakavac koji ispod Bukovika čini vodopad visine preko 100 m. Ovi potoci čine rječicu Vogošću koja se ulijeva u Rijeku Bosnu u istoimenom naselju

1.6. Gemorfološke karakteristike

Na cijelom području mogu se izdvojiti dvije osnovne morfološke jedinice i to: planinski vijenci i riječne doline. Prema geomorfološkim oblicima srednjih nadmorskih visina ovo VŠP pripada brdsko-planinskom pojasu. Izraženošću grebena povećava se stjenovitost padina i smanjuje se dubina zemljišta.

1.7. Geološka podloga područja

U G.J. "Vogošća – Bulozi" najrasprostranjenije su karbonatne stijene sa većim učešćem nerastvorenog ostatka koje stratigrafski pripadaju Juri-Kredi (fliš) i srednjem i gornjem miocenu. to su laporoviti krečnjaci i karbonatne stijene sa manjim učešćem nerastvorenog ostatka (jedri krečnjaci i dolomiti) koji alteriraju sa rožnjacima i pješčarima. Kisele silikatne stijene ne čine posebne kartografske jedinice, ali dominiraju u omjeru ovih i karbonatnih stijena u vidu rožnjaka i verfenskih pješčara. U G.J. "Vučija Luka" dominiraju verfenski pješčari (tzv. sarajevski pješčari) koji su po sastavu silikatni i trijaski krečnjaci kao i jurskokredni laporci i laporoviti krečnjaci. U G.J."Trebević" dominiraju krečnjačka zemljišta na jedrim krečnjacima i dolomitima, a kisele stijene zauzimaju manje površine u vidu verfenskih pješčara (sarajevski pješčari).

1.8. Pedološke karakteristike područja

Na raznolikost pedološkog pokrivača, od svih pedogenetskih faktora, najdominantniji utjecaj imao je matični supstrat, tako da u G.J."Vogošća – Bulozi" dominiraju silikatno-karbonatna zemljišta koja su pretežno duboka kiselosmeđa zemljišta, distrični kambisoli i kalkokambisoli, dok su se na karbonatnim stijenama formirala uglavnom plića zemljišta (crnice-kalkomelanosol), što je slučaj i u G.J."Vučija Luka" gdje su formirana dublja zemljišta (distrični kambisol i rankeri) povoljnih fizičko-kemijskih osobina, a na krečnjačko dolomitnim zemljištima organogene koluvijalne crnice. Na površini koju zahvata G.J."Trebević" gdje prevladavaju krečnjaci razvila su se pretežno plitka zemljišta kao proizvod matičnog supstrata, kao i posljedica reljefa terena, jer se na grebenima i strmim padinama vrši intenzivno spiranje, te su se formirale uglavnom crnice i plitka krečnjačka zemljišta.

1.9. Klimatske karakteristike

Ovo VŠP se prostire na srednje-bosanskom i području istočno-bosanske visoravni sa različitim režimima padavina, vjetrova i temperaturama zraka unutar svakog od područja, što se vidi iz navedenog tabličnog pregleda.

Područje	Rejon	mef. sf.	nad. vis. m	srednja temp. zraka °c		srednja relativna vlaga %		sred. sume padavina mm		veg. per. dana	pot. evap trsp. mm
				IV-IX	god.	IV-IX	god.	IV-IX	god.		
Sednje-bosansko	Sarajevsko-zenički	Sarajevo	630	15,5	9,7	67	72	450	946	186	554
		prosjeck	630	15,5	9,7	67	72	450	946	186	554
Istočno-bosanske visoravni	Ozrensko-okruglički	Pale	829	13,3	7,1	78	81	457	937	163	488
		prosjeck	829	13,3	7,1	78	81	457	937	163	488
		prosjeck	729	14,4	8,4	73	77	453	942	175	521

Ako se usporede prosječne vrijednosti za navedena područja vidi se da ozrenskookruglički reon koji pokriva cca. 60 ovoga područja ima povoljnije uvjete za razvoj šumske vegetacije

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o.Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
---	---	--

od sarajevsko-zeničkog reona na kojem je smješten ostali dio VŠP-a "Bistričkog" jer ima, višu nadmorsku visinu, količinu padavina, srednju temperaturu zraka, nižu evapotranspiraciju iako je trajanje vegetacijskog perioda kraće za 26 dana u odnosu na sarajevskozenički bazen.

U području zapadne varijante umjereno kontinentalne klime i dolinsko-kotlinske klime nema jakih vjetrova. Preovladavaju uglavnom vjetrovi iz sjevernog kvadranta najviše iz pravca NW i NE. Olujni vjetrovi su rijetki. Obzirom na ovakav način rejoniranja klime na dvije klimatske zone može se reći da su uslovi za obrazovanje zemljišta različiti po pojedinim zonama. U zoni dolinsko-kotlinskog tipa i nižim predjelima planinskog tipa klime dobro je vlaženje, srednje temperature (mjesečne i godišnja) su dosta visoke, insolacija je jaka tako da su i uvjeti za razlaganje organske materije povoljni. Uz povoljan mull humus, fizičke osobine zemljišta koje su takođe dobre, optimalne uslove za razvoj pedofaune i ostalog za očekivati je i razvoj raznovrsnih fitocenoza dobrog boniteta i kvaliteta. Za razliku od nižih dijelova područja u višoj zoni umjereno-kontinentalne sa prijelazom ka planinskoj klimi uslovi su nešto nepovoljniji što mjestimično dovodi do stvaranja polusirovog humusa kao i slabijeg razvoja pedofaune (viši dijelovi G.J. Vučije Luke koja zauzima visinski diapazon između 850 m i 1524 m) uslijed čega su i uslovi za razvoj vegetacije lošiji iako je godišnji prosjek oborina veći.

1.10. Vegetacijske karakteristike

Prema horizontalnom raščlanjenju (Stefanović, 1977.) "Bistričko" VŠP svrstano je u područje zapadno-balkanskom području šuma hrasta kitnjaka i običnog graba (*Quercus – Carpinetum*) a u vertikalnom smislu srednjobosanskom tipu slojanja. Realna vegetacija ovoga područja dosta je ujednačenih stanišnih prilika vezanih za ovu ofiolitsku zonu i obuhvata nekoliko šumskih fitocenoza a najzastupljenije su:

U G.J. "Vogošća – Buložni" razvile su se klima-regionalne zajednice:

- Šume hrasta kitnjaka i običnog graba
- Šume bukve i jele sa smrčom

U G.J. "Vučija Luka", kao osnovne kartografske jedinice realne vegetacije zastupljene su:

- Šume hrasta kitnjaka,
- Šume bukve i jele sa smrčom.

G.J. "Trebević" prema karakteristikama realne vegetacije je dosta heterogena zbog složenih prirodnih uvjeta i jakog utjecaja antropogenog faktora, međutim radi se o malim površinama koje su nakon cijepanja područja još izraženije tako da su zastupljene:

- Šume hrasta kitnjaka i običnog graba,
- Šume borova u sukcesiji ka šumama bukve i jele sa smrčom, koje potječu od šumskih zasada koje su zbog male zastupljenosti i obilne pojave podmlatka smrče bukve pripojene slijedećem osnovnom tipu,
- Šume bukve i jele sa smrčom.

2. OSNOVNE PRIVREDNE KARAKTERISTIKE

"Bistričko" V.Š.P. formirano je na teritoriji pet općina Kantona Sarajevo i to: Centar, Stari grad, Novo sarajevo, Vogošća i Ilijaš. Na ovim općinama zastupljeno je cca 75% registriranih poslovnih subjekata od kojih najviše u trgovini, stručno naučnim i tehničkim djelatnostima, prerađivačkoj industriji i građevinarstvu. Prema navedenom izvoru podataka), od ukupnog broja radno sposobnog stanovništva na KS zaposleno je cca 63 % sa prosječnom neto platom od 1029 KM. U šumarstvu i šumarskim uslugama koje se odnose na ovo VŠP od 233 zaposlena na području Kantona u Š.U. "Srednje" koja pokriva ovo područje angažirano je 16

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
--	---	--

radnika nakon reorganizacije nastale osnivanjem kantonalnog privrednog društva 2000 godine. Na teritoriji područja ima nekoliko manjih kapaciteta primarne prerade, drveta a posječena drvena masa plasira se po tržišnim cijenama na području Kantona Sarajevo i izvan kantona.

3. OGRANIČENJA U GOSPODARENJU (miniranost, područja izdvojena u specijalne svrhe na kojim je ograničeno gospodarenje, uzurpacije, neriješeni imovinsko pravni problemi...)

Na dijelu ovoga područja uvode se i posebna ograničenja u gospodarenju šumama na:

1. širem lokalitetu vodopada “Skakavac“ u G.J.“Vučija Luka“ i G.J.“Vogošća –Bulozi“ koji je prema odluci Skupštine Kantona Sarajevo br: 01-02-9077/02 od 25.04.2002. proglašen spomenikom prirode, a na temelju Ustava KS i Zakona o prostornom uređenju KS, kojim se zaštićuju i konzerviraju specifična prirodna obilježja (hidrološka, geološka, floristička i sakralna). Naprijed navedena Odluka potvrđena je Zakonom o proglašenju vodopada “Skakavac“ spomenikom prirode (“Služb. novine KS“ br. 11/10), čiji je sadržaj naveden u separatnom dijelu ove ŠGO za potrebe KJU za zaštićena prirodna područja. Granice spomenika prirode zauzimaju površinu od 1430,70 ha.

2. površini koju zauzima G.J.“Trebević“(dio) ustanovljen je Zaštićeni pejzaž “Trebević“ Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža“Trebević“ koji je donijela Skupština Kantona Sarajevo Aktom broj 01-02-7323/14 od 09.04.2014 godine u svrhu:

- očuvanja i unaprjeđenja svih elemenata fizičko-geografskog i biološkog diverziteta u zoni zaštićenog područja,
- otklanjanje i sprječavanje iskorištavanja i drugih aktivnosti koje mogu dovesti do promjene i oštećenja prirode,
- razvoja i unaprjeđenja ekoturističkih potencijala Općine Stari Grad i Kantona Sarajevo nanivou organiziranih i planskih turističkih posjeta, koje imaju sportsko-rekreativni i edukacijski karakter, a koje su ujedno uključeni i kulturni elementi ovoga područja,
- aktivnog sudjelovanja lokalnog stanovništva u održavanju i unaprjeđenju funkcioniranja zaštićenoga područja i njegovog daljnjeg promoviranja u funkciji samoodrživog razvoja lokalne zajednice.

3.1. Miniranost područja

Za određivanje miniranosti područja korišteni su podaci MAC-a, (Mine Action Centre) i ostala saznanja o miniranosti, koje je pružilo čuvarsko i tehničko osoblje upošljeno na ovome području. Ukupna minirana površina svih kategorija šuma VŠP-a iznosi 170,54 ha. Minirane površine utvrđene su u gospodarskim jedinicama Trebević i Vogošća – Bulozi te izmjerene i unijete u iskaz površina po klasifikacijskim i uređajnim jedinicama za koje je utvrđena drvena zaliha i prirast na bazi usporedbe sa premjerenim sastojinama i vode se privremeno kao poseban inventar koji nije uključen u izradu planova Š.G.O. za naredni uređajni period.

Ukoliko se u toku narednog uređajnog perioda deminiraju pojedini odjeli, odnosno odsjeci , a za koje realizator osnove pokaže interes za aktivnosti na provođenju plana sječa, šumsko-uzgojnih radova, korištenja sekundarnih šumskih proizvoda ili gradnju saobraćajnica, dužan je po navedenom pribaviti saglasnost nadležnog ministarstva i evidencije o izvršenim

radovima voditi odvojeno od evidencija izvršenja planova Š.G.O. Zaštitu šuma obavezno treba provoditi na deminiranim površinama bez obzira na ostale aktivnosti.

3. Ugroženost šuma od bolesti, štetočina, štetnih agenasa i požara

Pošto ovo šumsko područje okružava veće gradsko naselje, koje je u stalnoj prostornoj ekspanziji, bespravno zauzimanje šuma i šumskih zemljišta može se smatrati glavnim faktorom ugroženosti šuma što predstavlja i pojačanu prijetnju od izbijanja šumskih požara. U smrčevim sastojinama gospodarskih jedinica "Vučije Luke" i "Trebevića" prema praćenjima zadnjih nekoliko godina evidentirano je prisustvo potkornjaka znatno jačeg intenziteta u odnosu na stanje koje se može smatrati tolerantnim. Intenziteti emisije štetnih agenasa do sada nisu praćeni na bio-indikacijskim tačkama koje su planirane unutar evropskog programa. Ugroženost šuma od čovjeka se najviše manifestira uzurpiranjem i krčenjem kao i bespravnim sječama čime su ugrožene sve tri G.J. osobito uz entitetsku granicu. Ostali vidovi šteta su takođe prisutni ali se kreću u granicama prosjeka BiH.

4. PREGLED POVRŠINA PO KATEGORIJAMA ŠUMA, G.J. I UKUPNO ZA ŠGP

KATEGORIJA ŠUMA		GOSPODARSKA JEDINICA				
		Vogošća Bulozi	Vučija Luka	Trebević	UKUPNO	
Visoke šume sa prirodnom obnovom (1000)	neminirano	691,21	939,49	4,21	1634,91	
	minirano	0,00	0,00	0,00	0	
	ukupno	691,21	939,49	4,21	1634,91	
Visoke degradirane šume (2000)	neminirano	0,00	0,00	0,00	0	
	minirano	0,00	0,00	0,00	0	
	ukupno	0,00	0,00	0,00	0	
Šumski zasadi (3000)	sa proc.dr.masom	neminirano	409,10	0,00	0,00	409,1
		minirano	0,00	0,00	0,00	0
		ukupno	409,10	0,00	0,00	409,1
	bez proc.dr.mase	neminirano	145,38	0,00	0,00	145,38
		minirano	0,00	0,00	0,00	0
		ukupno	145,38	0,00	0,00	145,38
Izdanačke šume (4000)	neminirano	1557,76	0,00	23,62	1581,38	
	minirano	36,89	0,00	0,00	36,89	
	ukupno	1594,65	0,00	23,62	1618,27	
Šibljići unutar pojasa šuma (5000)	neminirano	346,09	4,72	0,00	350,81	
	minirano	2,13	0,00	0,00	2,13	
	ukupno	348,22	4,72	0,00	352,94	
Goleti unutar pojasa šuma (6000)	neminirano	60,99	0,00	0,00	60,99	
	minirano	0,00	0,00	5,35	5,35	
	ukupno	60,99	0,00	5,35	66,34	
Neproduktivne površine u pogledu šumarstva	neminirano	41,68	6,44	0,26	48,38	
	minirano	0,00	0,00	0,04	0,04	

(7000)	ukupno	41,68	6,44	0,30	48,42
UZURPACIJE (8000)	neminirano	78,40	0,98	6,70	86,08
	minirano	0,00	0,00	0,00	0
	ukupno	78,40	0,98	6,70	86,08
UKUPNO (1000-8000)	neminirano	3330,61	951,63	34,79	4317,03
	minirano	39,02	0,00	5,39	44,41
	ukupno	3369,63	951,63	40,18	4361,44

4.1. PREGLED POVRŠINA ŠVZV

KATEGORIJA ŠUMA		GOSPODARSKA JEDINICA				
		Spomenik prirode "Vodopad Skakavac"		Zaštićeni pejzaž "Trebević"	UKUPNO	
		Vogošća Bulozi	Vučija Luka	Trebević		
Visoke šume sa prirodnom obnovom (1000)	neminirano	213,29	530,05	177,15	920,49	
	minirano	0,00	0,00	32,26	32,26	
	ukupno	213,29	530,05	209,41	952,75	
Visoke degradirane šume (2000)	neminirano	0,00	0,00	0,00	0	
	minirano	0,00	0,00	0,00	0	
	ukupno	0,00	0,00	0,00	0	
Šumski zasadi (3000)	sa proc.dr.masom	neminirano	0,00	0,00	13,09	13,09
		minirano	0,00	0,00	85,58	85,58
		ukupno	0,00	0,00	98,67	98,67
	bez proc.dr.mase	neminirano	0,00	0,00	0,00	0
		minirano	0,00	0,00	0,00	0
		ukupno	0,00	0,00	0,00	0
Izdanačke šume (4000)	neminirano	112,10	78,93	31,15	222,18	
	minirano	0,00	0,00	0,00	0	
	ukupno	112,10	78,93	31,15	222,18	
Šibljaci unutar pojasa šuma (5000)	neminirano	0,00	2,61	0,00	2,61	
	minirano	0,00	0,00	4,77	4,77	
	ukupno	0,00	2,61	4,77	7,38	
Goleti unutar pojasa šuma (6000)	neminirano	0,08	0,00	0,00	0,08	
	minirano	0,00	0,00	0,00	0	
	ukupno	0,08	0,00	0,00	0,08	
Neproductivne površine u pogledu šumarstva (7000)	neminirano	0,95	112,12	17,95	131,02	
	minirano	0,00	0,00	3,52	3,52	
	ukupno	0,95	112,12	21,47	134,54	

Kantonalno javno preduzeće za
gospodarenje državnim šumama
„Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo

Šumskogospodarska
osnova
ŠGP „Igmansko“
-Skraćena verzija-

Period važnosti:
01.01.2014.-
31.12.2023.

UZURPACIJE (8000)	neminirano	0,00	1,89	3,62	5,51
	minirano	0,00	0,00	0,00	0
	ukupno	0,00	1,89	3,62	5,51
UKUPNO (1000-8000)	neminirano	326,42	725,60	242,96	1294,98
	minirano	0,00	0,00	126,13	126,13
	ukupno	326,42	725,60	369,09	1421,11

5. PREGLED DRVNE ZALIHE I GODIŠNJEG ZAPREMINSKOG PRIRASTA PO VRSTAMA DRVEĆA

Kategorija šuma i šum. zemljišta	POVRŠINA	Taksacioni element	Vrsta drveta	Privredne šume
Visoke šume sa prirodnom obnovom	1634,91	Drvena zaliha	Čet.	344069,90
			Lišć.	164275,87
			Ukupno	508345,77
		Godišnji zapreminski prirast	Čet.	9664,19
			Lišć.	3209,54
			Ukupno	12873,73
Šumske kulture	409,09	Drvena zaliha	Čet.	60400,55
			Lišć.	5307,74
			Ukupno	65708,29
		Godišnji zapreminski prirast	Čet.	2137,14
			Lišć.	197,59
			Ukupno	2334,73
Izdanačke šume	1581,38	Drvena zaliha	Čet.	4771,90
			Lišć.	220722,10
			Ukupno	225494,00
		Godišnji zapreminski prirast	Čet.	229,20
			Lišć.	6709,08
			Ukupno	6938,28

Kategorija šuma i šum. zemljišta	POVRŠINA	Taksacioni element	Vrsta drveta	Spomenik prirode "Vodopad Skakavac"
Visoke šume sa	743,34	Drvena zaliha	Čet.	213877,89

prirodnom obnovom			Lišć.	113542,38
			Ukupno	327420,27
Izdanačke šume	191,03	Godišnji zapreminski prirast	Čet.	4712,41
			Lišć.	1752,76
		Ukupno	6465,17	
		Drvena zaliha	Čet.	425,89
			Lišć.	22411,69
		Ukupno	22837,58	
Godišnji zapreminski prirast	Čet.	24,73		
	Lišć.	823,67		
	Ukupno	848,39		

Kategorija šuma i šum. zemljišta	POVRŠINA	Taksacioni element	Vrsta drveta	Zaštićeni pejzaž "Trebević"
Visoke šume sa prirodnom obnovom	177,15	Drvena zaliha	Čet.	66173,36
			Lišć.	1104,97
			Ukupno	67278,33
		Godišnji zapreminski prirast	Čet.	1411,26
			Lišć.	45,66
			Ukupno	1456,92
Šumske kulture	13,09	Drvena zaliha	Čet.	2146,61
			Lišć.	55,05
			Ukupno	2201,66
		Godišnji zapreminski prirast	Čet.	55,15
			Lišć.	1,28
			Ukupno	56,43
Izdanačke šume	31,15	Drvena zaliha	Čet.	3,82
			Lišć.	992,50
			Ukupno	996,32
		Godišnji zapreminski prirast	Čet.	0,62
			Lišć.	82,30
			Ukupno	82,91

6.STANJE ŠUMSKIH KOMUNIKACIJA I OTVORENOSTI ŠUMA

Ukupna i produktivna otvorenost na početku uređajnog perioda

Gospodarska jedinica	Površine po kategorijama šuma (ha)			Ukupno šume i šumska zemljišta
	Sve visoke šume	Izdanačke šume	Neobr. zemljište	
Vogošća - Bulози	1463,13	1706,75	409,29	3579,17
Vučija Luka	1469,54	173,99	7,33	1650,86
Trebević	312,29	54,77	10,12	377,18
UKUPNO	3244,96	1935,51	426,74	5607,21

Gospodarska jedinica	Dužina puta km/kat			Svi putevi
	Asfaltni	Makadamski	Tehnološki	
Vogošća - Bulози	98,03	63,05	51,62	212,7
Vučija Luka	0	26,89	0,59	27,48
Trebević	15,87	0,3	4,62	20,79
UKUPNO	113,9	90,24	56,83	260,97

Gospodarska jedinica	Produktivna dužina km/kat			Ukupno produktivno zemljište
	Sve visoke šume	Izdanačke šume	Neobr. zemljište	
Vogošća - Bulози	30,18	21,76	16,11	68,05
Vučija Luka	21,58	0	0,59	22,17
Trebević	8,24	0,2	0,11	8,55
UKUPNO	60	21,96	16,81	98,77

Gospodarska jedinica	Produktivna otvorenost m/ha			Ukupna otvorenost
	Sve visoke šume	Izdanačke šume	Neobraslo zem.	
Vogošća - Bulози	20,6	12,7	39,4	19
Vučija Luka	14,7	0	80,5	13,4
Trebević	26,4	3,7	10,9	22,7
UKUPNO	18,5	11,3	39,4	17,6

7. PLANOVI I CILJEVI GOSPODARENJA ZA NAREDNI UREĐAJNI PERIOD

Planovi gazdovanja šumama bazirani na principu trajnosti gazdovanja izrađeni su za uređajni period od 10 godina sa trajanjem od 01.01.2014. do 31.12.2023. godine. Planovi se odnose na Obim sječa (etat), obim šumsko-uzgojnih radova, aktivnosti na zaštiti šuma, tehnike iskorištavanja šuma, plan izgradnje šumskih komunikacija i drugih investicionih ulaganja te ekonomsko – finansijsku analizu. Planovi se razrađuju za: Šumskogospodarsko područje, gazdinske klase, gospodarske jedinice i područja općina.

7.1. Opći ciljevi gospodarenja šumama

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
--	---	--

Ciljevi gazdovanja u svim državnim šumama na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine proističu iz ozakonjenih principa kontinuiteta gazdovanja i potreba šire društvene zajednice za proizvodima i koristima iz i od šuma, ukratko to su:

- Formiranje takvog sastava šuma koje će kontinuirano davati ujednačene prirodne prinose po količini i kvalitetu.
- Ostvarivanje **trajno** što većeg prinosa šuma koji će zadovoljavati potrebe društva, odnosno tržišta, kako u pogledu vrste drveta, tako i u pogledu asortimana glavnih šumskih proizvoda uz prethodno ispunjavanje principa navedenih pod c. i d.
- Očuvanje i jačanje biološke raznolikosti (biodiverziteta) šume, odnosno multifunkcionalnog pristupa u pogledu gospodarenja šumama tj. jačanja njenih privrednih i općekorisnih funkcija.
- Rehabilitacija i obnavljanje degradiranih šumskih ekosistema i potsticanje revitalizacije ugroženih vrsta kroz razvoj i implementaciju planova gospodarenja.
- Obezbjedenje uvjeta za veću produktivnost rada u oblasti gajenja, iskorištavanja i zaštite šuma primjenom adekvatnih sistema gospodarenja.
- Ostvarivanje što boljih ekonomskih efekata sada i u budućnosti primjenom suvremenih metoda i sredstava rada u skladu sa prethodno navedenim ciljevima.

7.2. Tehnički ciljevi gospodarenja šumama

Princip kontinuiteta gospodarenja u vezi sa stabilnom i dugoročnom politikom kao i regulativom namjene zemljišta koji se baziraju na održanju šumskih ekosistema zahtijeva provođenje niza biotehničkih mjera i aktivnosti. Ove aktivnosti ne mogu biti jedinstvene za sve šume ŠPP-a zbog različitih zahtjeva pojedinih tipova šuma, nego će se planirati za uže ekološko-proizvodne klasifikacijske jedinice, gazdinske klase, koje su osnovne jedinice planiranja, a koje se preliminarno formiraju na bazi pedološko tipoloških podataka, prije početka taksacijskih snimanja, vrši se njihova eventualna korekcija u toku snimanja i nakon detaljnog razmatranja usvajaju u konačnoj formi.

Tehnički cilj gazdinske klase određen je kada su kompletirani sljedeći elementi:

- ako je odabrana vrsta ili vrste drveća i njihov omjer smjese koje odgovaraju ekološkim uvjetima staništa;
- odabran sistem gospodarenja zasnovan na naučnim postavkama;
- utvrđena optimalna (normalna) drvna zaliha po veličini i debljinskoj strukturi, ako je primijenjen sistem prebornih i skupinasto prebornih sječa;
- utvrđena dužina planskog produkcijskog perioda po vrstama drveća i načinu prorjeđivanja ako se radi o šumama sastavljenih od jednodobnih sastojina, te ako se primjenjuje sistem skupinastih sječa ili sistem čistih sječa na površinama koje se ne mogu prirodno obnoviti.

8. PLAN SJEČA PO KATEGORIJAMA ŠUMA I VRSTAMA DRVEĆA

Kategorija šuma i šum. zemljišta	Površina ukupna	Vrsta drveta	Obim sječa 2015-2024 Proizvodne šume
Visoke šume sa prirodnom obnovom	1634,91	Čet.	58880
		Lišč.	33000
		Ukupno	91880

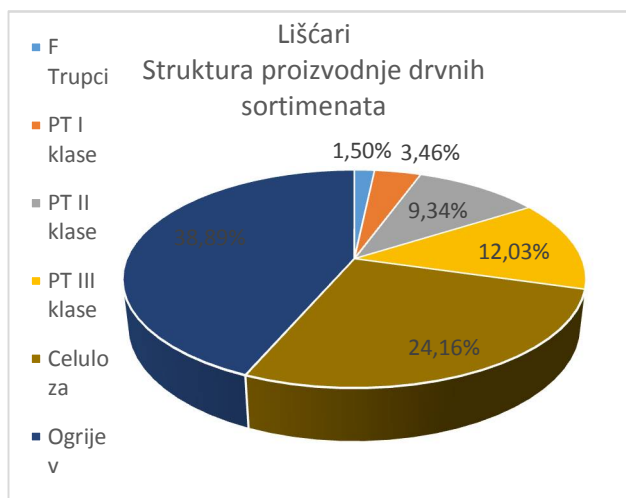
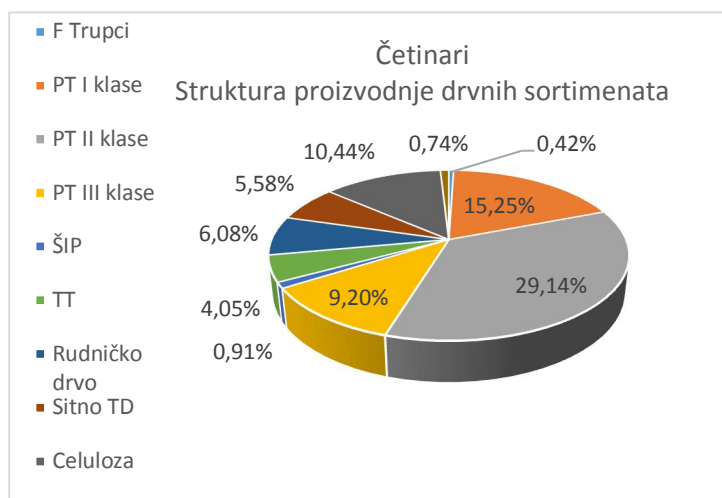

Šumske kulture	409,1	Čet.	7150
		Lišč.	670
		Ukupno	7820
Izdanačke šume	1505,7	Čet.	0
		Lišč.	25000
		Ukupno	25000
Sve šume	3549,71	Čet.	66030
		Lišč.	58670
		Ukupno	124700

9. PLAN PROIZVODNJE ŠUMSKIH DRVNIH SORTIMENATA

Sve šume proizvodnog karaktera VŠP "Bistričko"

Vrsta sortimenta	četinari			lišćari			ukupno		
	za 10	godišnj	%	za 10	godišnj	%	za 10	godišnj	%
	m3			m3			m3		
F Trupci	278	28	0,42	882	88	1,5	1160	116	0,93
PT I klase	10067	1007	15,2	2029	203	3,46	12096	1210	9,7
PT II klase	19243	1924	29,1	5478	548	9,34	24721	2472	19,8
PT III klase	6072	607	9,2	7057	706	12,0	13129	1313	10,5
Trupci	35661	3566	54,0	15447	1545	26,3	51108	5111	40,9
ŠIP	604	60	0,91				604	60	0,48
TT	2671	267	4,05				2671	267	2,14
Rudničko	4013	401	6,08				4013	401	3,22
Sitno TD	3682	368	5,58				3682	368	2,95
Ostala	10969	1097	16,6				10969	1097	8,8
Ukupno	46630	4663	70,6	15447	1545	26,3	62077	6208	49,7
Celuloza	6891	689	10,4	14172	1417	24,1	21063	2106	16,8
Ogrijevno	490	49	0,74	22820	2282	38,8	23310	2331	18,6
Prostorno	7381	738	11,1	36992	3699	63,0	44373	4437	35,5
Neto	54011	5401	81,8	52439	5244	89,3	10645	10645	85,3
Otpadak	12019	1202	18,2	6231	623	10,6	18250	1825	14,6
Ukupno	66030	6603	100	58670	5867	100	12470	12470	100

10. PLAN ŠUMSKO UZGOJNIH RADOVA

Plan šumskouzgojnih radova u okviru uređivanja šuma, daje osnovne smjernice uzgajanja na temelju utvrđenog stanja šuma i ne ulazi detaljno u pojedinosti stanja staništa i sastojina kao i detaljnijih problema načina obnove, njege, melioracije i pošumljavanja.

Da bi šumsko-uzgojne radove u okviru uređivanja šuma mogli precizirati i kontrolirati njihovo izvršenje shodno postavljenim tehničkim ciljevima gazdinskih klasa i primjenjenim sistemima sječa razvrstani su kako slijedi:

1. Pošumljavanje sadnjom sadnica obavljat će se u sljedećim konkretnim slučajevima:

- gdje se formiraju male sječine primjenom skupinasto-prebornog sistema sječa,
- gdje se formiraju gole površine primjenom čistih sječa u degradiranim šumama,
- prilikom pošumljavanja goleti i šibljaka.

2. Popunjavanje prirodnog podmlatka: odnosi se na sadnju sadnica ili unošenje sjemena nedovoljno podmlađenih površina prirodnim putem, pri primjeni sistema:

- prebornih sječa;

3. Popunjavanje šumskih zasada (kultura): odnosi se na dodatnu sadnju na pošumljenim površinama, gdje je uspjeh pošumljavanja djelimično ili u potpunosti izostao na;

- pošumljenim goletima i šibljacima;
- na sječinama nastalim primjenom sistema čistih sječa na velikim površinama;
- na sječinama skupina nastalih primjenom skupinasto-prebornog sistema sječa;

4. Njega šumskih zasada: provodit će se u različitim razvojnim fazama do početka proreda na svim pošumljenim i popunjenim površinama navedenim pod tačkom 1. i u postojećim zasadima ispod taksacijske granice u kojima nije provedena ova faza.

5. Njega prirodnog podmlatka: provodit će se u visokim šumama sa prirodnom obnovom posebno u gazdinskim klasama gdje će se primjenjivati;

- sistem prebornih sječa;

6. Priprema zemljišta za prirodnu obnovu: vršit će se u visokim šumama sa prirodnom obnovom kod primjene predviđenih sistema sječa

 Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo	Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-	Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.
---	---	---

Vrsta radova	Površina (ha)
Pošumljavanje	70
Popunjavanje prirodnog podmlatka	1,5
Popunjavanje sadnje i postojećih kultura	25,8
Njega zasada (kultura) prosječno sve faze	95,8
Njega prirodnog podmlatka	32,8

11. PLAN ZAŠTITE ŠUMA

Plan zaštite šuma za naredni uređajni period sastoji se iz dva dijela i to:

- općeg dijela, u kojem se daje kratak opis pojedinih štetočina ili štetnih faktora koji negativno utječu na šumske ekosisteme i
- posebnog (specijalnog) dijela, u kojem se daju mjere zaštite pojedinih kategorija šuma od faktora navedenih u općem dijelu, ukoliko se utvrdi da su štete takve prirode da su potrebne intenzivnije preventivne ili eventualno represivne mjere zaštite.

Pod općim mjerama podrazumijeva se kontinuirana aktivnost na zaštiti šuma, te će se prema odredbama citiranog Pravilnika o elementima za izradu ŠPO (čl. 55. i 56.) dati općenit prikaz za područje po vidovima zaštite koje se odnose na odvojene cjeline zaštite šuma i šumskih zasada (kultura) od:

- štetnih insekata i drugih životinja (glodari, ptice, divljač, stoka...),
- uzročnika biljnog porijekla,
- požara,
- ostalih štetnih faktora (abiotiski, antropogeni i drugi).

Posebne mjere odnose se na konkretne aktivnosti u pojedinim kategorijama šuma, odnosno njihovim dijelovima definirane stanjem šuma i to za visoke šume bukve, čiste i mješovite šume jele i smrče i mješovite šume bukve, jele i smrče, visoke šume hrasta kitnjaka, šumske zasade (kulture) četinarara i izdanačke šume lišćara. Kod propisivanja ovih mjera koristit će se prikupljeni i statistički obrađeni taksacijski podaci koji se odnose na zaštitu šuma propisani važećim Pravilnikom.

12. MJERE ZA ODRŽAVANJE I POBOLJŠANJE BIODIVERZITETA I OSTALIH EKOLOŠKIH I SOCIJALNIH FUNKCIJA ŠUMA

Osim planova sječa, uzgoja i zaštite šuma, iskorištavanja šuma, investicionih ulaganja i finansijskog plana, koji su sastavni dio svake šumskogospodarske osnove, članom 32 stav 4, i članom 57 Pravilnika o elementima za izradu šumskogospodarske osnove ("Sl. Novine KS" broj 19/14) naglašeno je između ostalog, da se predvide mjere na održanju i očuvanju biodiverziteta i ostalih ekoloških i socijalnih funkcija šuma.

U svim planovima ove osnove osvrnuli smo se na mjere za očuvanje biodiverziteta koji respektivno predviđaju zaštitne i druge mjere zabrane sječe ugroženog drveća i grmlja (čl. 36 ZOŠ-a i korištenja ugroženih biljnih vrsta u planu korištenja sekundarnih šumskih proizvoda (čl. 12 Pravilnika

o uzgoju, iskorištavanju, sakupljanju i prometu sekundarnih šumskih proizvoda) zaštiti hidro potencijala i šumskog zemljišta prilikom procesa iskorištavanja šuma (vidi 3.1.4.), pravilnom izboru vrsta drveća, racionalnom planiranju količine i dinamike sječa i adekvatnoj primjeni tehnologije u iskorištavanju šuma.

Na „Bistričkom“ vanšumskogospodarskom području, izdvojena su dva zaštićena

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
--	---	--

područja prema kategorijama Međunarodne unije za zaštitu prirode IUCN (International Union for Conservation of Nature) i u suglasnosti sa Zakonom o zaštiti prirode FBiH (“Služb. novine FBiH” br. 33/03 i 66/13) i to: Zakon o proglašenju šireg područja vodopada “Skakavac” spomenikom prirode i Zakon o proglašenju zaštićenog pejzaža “Trebević”.

ŠIRE PODRUČJE VODOPADA “SKAKAVAC” - SPOMENIK PRIRIDE

Kategorija prema IUCN- III Prirodni spomenik ili obilježje - park prirode

Kategorija prema zakonu o zaštiti prirode FBiH IIIb- Spomenik prirode i prirodnih obilježja

Obrazloženje- Zaštićeno područje Spomenik prirode „Skakavac“ ustanovljeno od strane Skupštine KS 25.04.2002. godine a proglašen je Zakon o proglašenju Šireg područja vodopada „Skakavac“ Spomenikom prirode Sl. Novine KS .../10.

Definicija- Zaštićeno područje Spomebik prirode „Skakavac“ članom 4 ovoga Zakona proglašeno je trećom kategorijom-Spomenik prirode

Prag- obuhvat zaštićenog područja definiran je zakonom, u G.J. „Vogošća-Bulozi“ i G.J. “Vučija Luka“ prvom (nukleus) zonom obuhvaćeno 460,80 ha, drugom (pufer) zonom 616,90 ha i trećom (tranzicijskom) zonom 353,00 ha.

Identifikacija- Zakon o proglašenju šireg područja vodopada „Skakavac“ Spomenikom prirode Sl. Novine KS broj 11/10 od 07.05.2010. godine.

Gospodarenje- definirano Zakonom o proglašenju vodopada „Skakavac“ Spomenikom prirode Sl. Novine KS broj 11/10 od 07.05.2010. godine.

Monitoring- posmatrati će se sljedeći parameri: omjer smjese, sklop, struktura sastojine i zdravstveno stanje. Kao nulta tačka uzeti se stanje sa novom ŠGO.

Ciljevi:

-Primarni cilj je zaštita izraženih specifičnih prirodnih obilježja i njima pridruženog biodiverziteta i staništa.

- Ostali ciljevi su

IIIb1 Vodopad “Skakavac”- Udaljen je 25 km sjeveroistočno od sarajeva u jugozapadnom dijelu planine Ozren. Formiran je na strmom rasjednom odsjeku lijeve strane Peračkog potoka. Visok je 98 m a napaja se iz istoimenog izvora koji se nalazi oko 300 m iznad vodopada i čini jednu od najimpresivnijih geomorfoloških struktura u BiH i Dinaridima. Idealan lokalitet za razvoj turizma.

IIIb2 Zaštita biodiverziteta kopnenih i akvatičnih pejzaža-Odnosi se na biljne i životinjske vrste zastupljene u obuhvatu zaštićenog područja sa naglaskom na ugrožene vrste i vrste u opasnosti kojih je prema listi IUCN-a na ovome zaštićenom području značajan broj i mnoge su uvrštene na Crvenu listu“ taksona u FBiH, što je prikazano u tabličnom dijelu(vidi IV Tablica ...) za oba zaštićena područja ovoga VŠP-a a identifikacija je izvršena u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode FBiH, Zakonu o šumama KS i Prostornim planom KS.

IIIb3 Sakralno naslijeđe - nekropola stećaka iz XIII i IV stoljeća - Nalazi se u Prvoj zaštićenoj zoni na šumskom zemljištu, gdje je nedavnim istraživanjima pronađeno 70 stećaka od kojih 47 sanduka sa postoljem, 13 ploča velikih dimenzija, 6 manjih i većih sljemenjaka sa postoljima i 15 amfornih oblika, sa dva stilska pavca načina obrade kamena. Prema usvojenom prostornom planu nekropola će se urediti i učiniti pristupačnom za turiste.

IIIb4 Očuvanje duhovnog naslijeđa starih grobalja- Koja se nalaze u drugoj zaštićenij zoni a odnosi se na pravoslavna groblja “Pod jasikom“ i „Potoci“ u naselju Luke a u kontaktnim zonama i muslimansko groblje iz Osmanskog perioda.

ZAŠTIĆENI PEJZAŽ “TREBEVIĆ”

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o.Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
---	---	--

kategorijapremalUCN- V Zaštićeni kopneni/morski pejzaž

Obrazloženje- Zaštićeni pejzaž“Trebević“ ustanovljeno od strane Skupštine KS 17.04.2014. godine i donijet je Zakon o proglašenju Zaštićenog pejzaža “Trebević“ (“Sl. Novine KS“ br. 15/14.)

Definicija- Zaštićeni pejzaž “Trebević“ članom 2 ovoga Zakona proglašeno je Va kategorijom-

Zaštićeni pejzaž-razred Kopneni pejzaž nastao interakcijom ljudi i prirode tokom vremena a karakterizira se značajnim ekološkim, kulturnim, biološkim i estetskim vrijednostima. Očuvanje

interakcije ljudi i prirode je od vitalnog značaja za zaštitu i održivost područja sa pridruženim prirodnim i drugim vrijednostima.

Prag- obuhvat zaštićenog područja definiran je zakonom, u G.J. „Trebević“ i prvom (nukleus) zonom obuhvaćeno 55,40 ha, drugom (pufer) zonom 294,00 ha i trećom (tranzicijskom) zonom 50,80 ha.

Identifikacija- Zakon o proglašenju zaštićenog pejzaža “Trebević“ (“Sl.Novine KS broj 15/14 od 17.04.2014. godine.

Gospodarenje- definirano Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža “Trebević“ (“Sl. Novine KS broj 15/14 od 17.04.2014. godine.

Monitoring- posmatrat će se sljedeći parametri: omjer smjese, sklop, struktura sastojine i zdravstveno stanje. Kao nulta tačka uzet će se stanje sa novom ŠGO.

Ciljevi:

- Primarni cilj je zaštita i održavanje važnih kopnenih pejzaža i parkova prirode koje su nastale

intrakcijom ljudi i prirode kroz tradicionalnu praksu upravljanja.

- Ostali ciljevi su

Va1 Zaštita biodiverziteta kopnenih i akvatičnih pejzaža-Odnosi se na biljne i životinjske vrsta zastupljene u obuhvatu zaštićenog područja sa naglaskom na ugrožene vrste i vrste u opasnosti kojih je prema listi IUCN-a na ovome zaštićenom području značajan broj i mnoge su uvrštene na “Crvenu listu“ taksona u FBiH, što je prikazano u tabličnom dijelu za oba zaštićena područja ovoga VŠP-a a identifikacija je izvršena u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode FBiH, Zakonu o šumama KS i Prostornim planom KS.

Va2 Rekreacija i turizam - Na temelju donijetih Privremenih upravljačkih smjernica za Zaštićeni pejzaž “Trebević“ procijenjeno j trenutno stanje i razvoj infrastrukturnih sadržaja i utvrđeno da je od prijeratnih sadržaja ostalo malo i to; dom HKD “Napredak“ i dom Skijaškog kluba“Širokača“ dok su svi prijeratni objekti (restoran “Vidikovac“, dom “Prvi Šumar“ na Ravnama i Vranicin dom u Merdžanovom klancu) uključujući i bob stazu i trebevičku žičaru u ruševnom stanju. Za navedene objekte potrebna je rekonstrukcija i eventualna dogradnja kao i sanacija i dogradnja putne i vodovodno-kanalizacijske mreže. Za kompletiranje ukupnih sadržaja inicirana je izrada Prostornog plana Zaštićenog pejzaža “Trebević“. Od rekreativno-sportskih aktivnosti uključeno je planinarenje, paraglajding i brdski biciklizam a nakon obnove bob staze i zimski sportovi.

Va3 Zaštita posebnih kulturno-historijskih znamenitosti - Kulturno-historijske vrijednosti na području Zaštićenog pejzaža“Trebević“ su; Bistrik kula, Fort Draguljac, Vatrene linija opsade grada i Objekti austrougarskog vodovoda Bistrica-Hrid.

13. PLAN INVESTICIJA

Za realizaciju planova ŠPO potrebno je obezbijediti financijska sredstva za biološku obnovu šuma kao i za tehničko opremanje, te ostala ulaganja investicijskog karaktera koja se prema čl. 58. važećeg Pravilnika o elementima ŠPO utvrđuju za šumskoprivredno područje kao sumar potrebnih ulaganja za realizaciju planova ŠPO i sadržava:

	Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o.Sarajevo	Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-	Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.
--	---	--	---

- plan izgradnje i rekonstrukcije šumskih puteva,
- plan izgradnje ostalih objekata potrebnih za gospodarenje šumama,
- plan nabavki mehanizacije i druge opreme investicijskog karaktera,
- plan ostalih investicijskih ulaganja.

Polazeći od postojećeg stanja i potreba za proširenjem objekata i sredstava rada kao i zakonskih propisa za naredno uređajno razdoblje u okviru ovoga plana predviđa se sljedeće:

13.1. Plan izgradnje i rekonstrukcije šumskih puteva

Od stepena otvorenosti područja, ovisi uspješna realizacija provođenja planova ŠGO, te se za naredno uređajno razdoblje planira izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih puteva. Pored važnosti koju putna mreža ima u gospodarenju šumama tu je i navedena socijalna funkcija, jer putevi pored otvaranja šuma i šumskih tala povezuju mnoga seoska naselja i uključuju ih u globalnu mrežu prometnica. Dužina novoplaniranih i puteva predviđenih za rekonstrukciju ovisit će od veličine sredstava izdvojenih za biološku obnovu šuma.

Novi putevi po prijedlogu korisnika šuma predviđaju se samo u G.J. "Vogošća-Bulozi" ukupne dužine 12 km i to jedna dionica koja ide od teretne kapije Tasa do Peračkih vrela i ovara izdanačke šume kvalitetnih zaliha odjela 29-36 na dužini od cca 10 km i visoke šume sa prirodnom obnovom odjela 26-28 na dužini od cca 2 km.

Ukupna i produktivna otvorenost na kraju uređajnog perioda

Gospodarska jedinica	Prod.otvorenost m ² /ha			Ukupna otvorenost m ² /ha
	Visoke šume	Izdanačke šume	Neobraslo zemljište	
Vogošća - Bulozi	22	18,6	39,4	22,4
Vučija Luka	14,7	0	80,5	13,4
Trebević	26,4	3,7	10,9	22,7
ŠGP	19,1	16,51	39,4	19,8

13.2 Plan izgradnje ostalih objekata

Obzirom na prioritete ulaganja u izvršenje planova osnove po drugim investicijskim ulaganjima sadašnje stanje gospodarskih objekata ne zadovoljava, te se za naredno uređajno razdoblje planiraju sredstva u iznosu od 50.000,00 KM za rekonstrukciju lugarnice u Vogošći, u okviru biološke obnove šuma.

13.3. Investicijska ulaganja u biološku obnovu šuma

 Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo	Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-	Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.
---	---	---

Sredstva za biološku obnovu šuma obezbjeđuje korisnik državnih šuma za radove i opremu utvrđene čl. 15. ZOŠ-a, u iznosu koji je planiran ŠPO a namjenska sredstva i sredstva iz naknade za općekorisne funkcije šuma i njihovo korištenje iz čl. 59. i 61. Zakona o šumama troše se po programu utroška sredstava koji na prijedlog Kantonalne uprave donosi Ministar a na koji saglasnost daje Vlada Kantona.

Da bi se obezbijedio kontinuitet gospodarenja šumama, Zakon o šumama (čl. 15.) obavezuje privredna društva kojima je povjereno gospodarenje ovim nacionalnim resursom, da obezbijedi sredstva i provede aktivnosti na izvršenju slijedećih planova;

- Plana izgradnje šumskih kamionskih puteva,
- Plana šumsko-uzgojnih radova,
- Plana korištenja nedravnih šumskih proizvoda,
- Plana zaštite šuma,
- Ostala ulaganja.

Prema čl. 49. ZOŠ-a, a u vezi sa čl. 60. korisnik državnih šuma dužan je plaćati naknadu u visini od 6 % ostvarenog prihoda od cijene drveta na panju i nedravnih šumskih proizvoda od kojih se 1 % uplaćuje u budžet Kantona i 5 % na račun općine na čijoj se teritoriji ostvaruje prihod i vode se kao namjenska sredstva navedena pod 6.4. iz kojih se pored ostalog, finansira biološka obnova šuma u obimu većem od predviđenoga po ŠPO, u skladu sa čl. 62. st. 2. tč. e.) ZOŠ-a.

Rekapitulacija investicija za naredni uređajni period

Rekapitulacija planiranih investicijskih ulaganja	Ukupno za 10 godina KM
Izgradnja šumskih kamionskih puteva	1230000
Gradnja ostalih objekata	50000
Šumsko-uzgojni radovi i oprema	326650
Korištenje nedravnih šumskih proizvoda	48110
Zaštita šuma	122000
Ostala ulaganja	510000
UKUPNO	2286760

14. EKONOMSKO-FINANCIJSKA ANALIZA

Ekonomsko financijska analiza gospodarenja šumama u smislu odredbi Pravilnika o elementima za izradu šumskoprivrednih osnova, radi se sa ciljem iznošenja finansijskih pokazatelja iz kojih se može zaključiti realnost planova šumskoprivredne osnove za šumskoprivredno područje kao cjelinu.

U okviru ove analize određeni su sljedeći elementi:

- formiranje ukupnog prihoda,

	Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o.Sarajevo	Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-	Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.
--	---	---	---

- poslovni rashodi po njihovim osnovnim kategorijama,
- investicijska ulaganja,
- finansiranje,
- bilansa poslovanja.

14.1. Formiranje ukupnog prihoda

Ukupan prihod formirat će se na temelju prosječne jednogodišnje proizvodnje drvnih sortimenata i neto prodajnih cijena sortimenata prema važećem cjenovniku KJP "Sarajevo šume" d.o.o. Za realizaciju nedravnih šumskih proizvoda daje se procjena, koja se bazira na realnim mogućnostima, kako je navedeno u planu korištenja nedravnih šumskih proizvoda, obzirom da je i u dosadašnjem gospodarenju ova proizvodnja bila zastupljena ispod mogućnosti područja.

Vrsta prihoda	Iznos KM
Prihod od prodaje šumskih drvnih proizvoda	1149030,00
Ostali prihodi	317600,00
UKUPNO	1466630,00

14.2. Troškovi poslovanja

Predviđeni troškovi poslovanja određeni su na bazi poslovanja u 2014. godini koje je ostvarilo K.J.P. "Sarajevo šume d.o.o. Sarajevo na nivou VŠP-a "Bistričko" i zakonskih obaveza po osnovi izdvajanja sredstava u visini naknade od 6 % za korištenje državnih šuma (čl. 49. ZOŠ-a).

r.br	Vrsta troškova	Godišnje (KM)	% u sumi
1	bruto plaće i naknade za bolovanja radnika	601410	41,3
2	naknade troškova primanja i mater.prava zaposlenih	109635	7,53
3	troškovi usluga izrade, dorade i naknada ostalim fiz.licima	74579	5,12
4	rashodi, manjkovi, gubici i otpisi po raznim osnovama	25666	1,76
5	amortizacija stalnih sredstava	181778	12,48
6	zbirni troškovi sirovina, materijala, energenata i rez.dijelova	102208	7,02
7	troškovi zdravstvenih, komunalnih usluga i premija osiguranja zaposlenih	2439	0,17
8	porezi, takse, naknade i druge dažbine	74183	5,09
9	troškovi PTT usluga, održavanje interneta, softvera i dr	2569	0,18
10	Troškovi teh.pregleda vozila i ostali nematerijalni troškovi	1160	0,08
11	putni troškovi i troškovi reprezentacije	268	0,02
12	investicijska ulaganja prema planovima ŠPO	228676	15,7
13	obaveze izdvajanja u vidu naknade za korištenje državnih šuma u visini od 6% iz prihoda od drveta i skeundarnih šumskih proizvoda	51520	3,55

	Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo	Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-	Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.
--	--	--	---

UKUPNI TROŠKOVI	1456091	100
------------------------	----------------	------------

14.3 Investicijska ulaganja

Planom investicija koji je sačinjen na temelju pojedinih planova gospodarenja, predviđena su sredstva koja će se izdvajati za izvršenje zakonskih obaveza za biološku obnovu šuma po planovima ŠPO. Po stopi od 6 % Privredno društvo kao korisnik državnih šuma izdvaja sredstva, koja uz druge izvore idu u namjenski fond Kantona iz kojeg se može financirati biološka obnova šuma u obimu većem od planiranog šumskoprivrednom osnovom.

Vrsta ulaganja	KM/god
Ulaganja u biološku obnovu šuma	228676
Ukupna investicijska ulaganja	228676

15. FINANSIRANJA

U planu iskorištavanja šuma, obzirom na postojeće stanje sredstava mehanizacije i opreme kao i prijelaza na privatizaciju, planirana su i nova sredstva za iskorištavanje glavnih šumskih proizvoda, kako je obrazloženo u planu iskorištavanja šuma te će se za ova kao za eventualno druga osnovna sredstva vršiti finansiranje iz amortizacije osnovnih sredstava i ostvarenih prihoda a odluke prema potrebama donosit će se na razini JKP "Sarajevo šume" d.o.o. Sarajevo.

16. BILANS POSLOVANJA

Radi uvida u uspješnost poslovanja i opravdanosti planova ove ŠPO daje se komparativni prikaz planiranih prihoda i rashoda i bilansa poslovanja:

Vrsta prihoda, troškova i dobit	KM/god.
Ukupni godišnji prihod	1.466.630,00 KM
Ukupni godišnji rashod	1.456.091,00 KM
Razlika (Dobit)	10.539,00 KM
Porez na dobit (11%)	1.054,00 KM
Čista dobit	9.485,00 KM

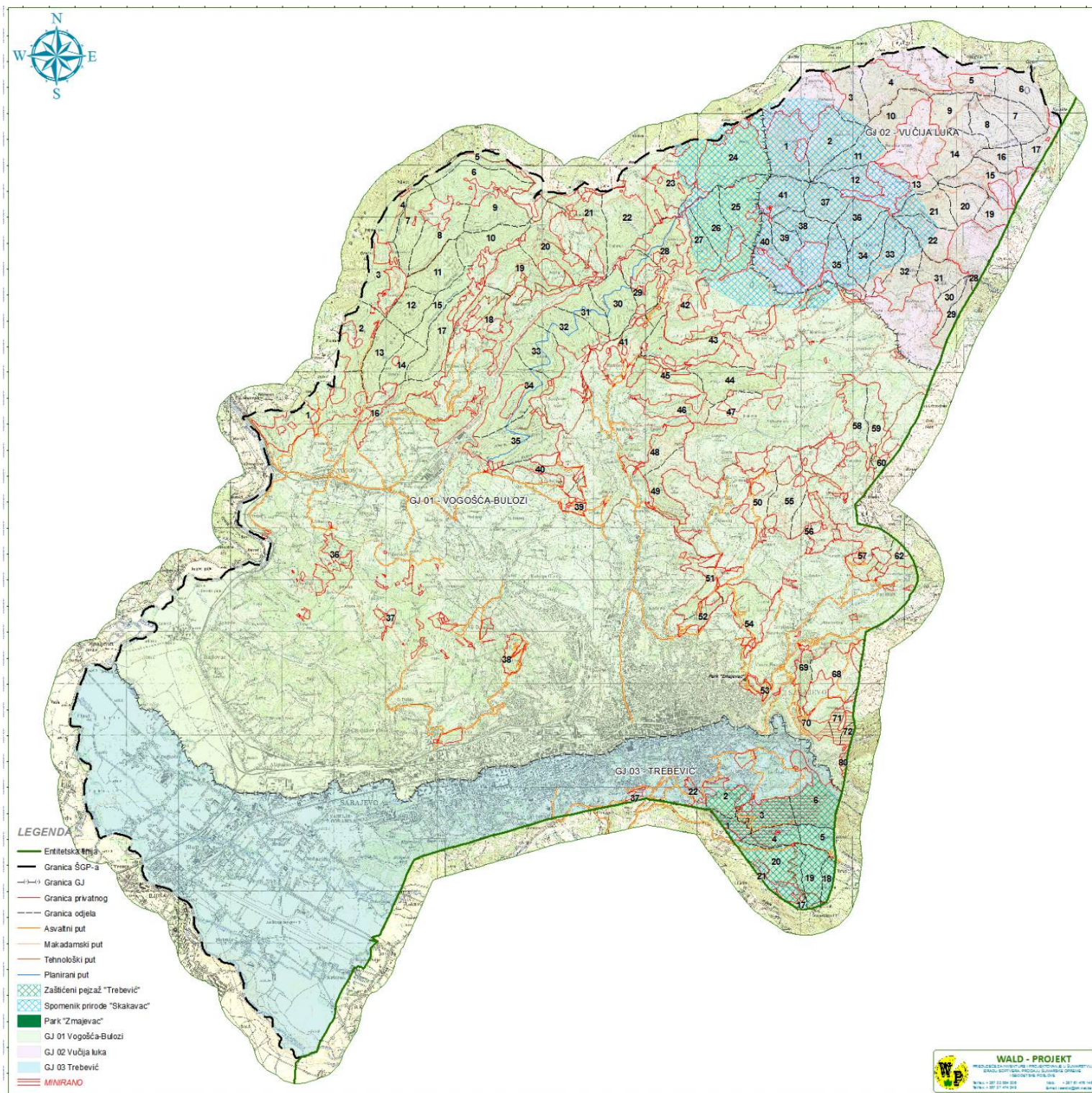
Navedeni pokazatelji ostvarenih rezultata iz 2014. godine i novih investiranja predviđenih planovima ove ŠPO pokazuju da ukupni godišnji prihodi mogu pokrivati godišnje potrebe, te će čista dobit iznositi cca. 9.485,00 KM. Iz izloženog se vidi da je ova ŠPO iako na granici rentabilnosti sprovodiva u ekonomskom pogledu uz uslov da se izvrše svi postavljeni planovi i obezbijede dodatne finansijska sredstva ukoliko bude potrebno.

 <p>Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skraćena verzija-</p>	<p>Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.</p>
---	---	--

VANPRIVREDNO ŠUMSKO PODRUČJE „BISTRičKO“

**GJ „Vogošća Buložić“, „Vučija Luka“, „Trebević“
Spomenik prirode „Vodopad Skakavac“
Zaštićeni pejzaž „Trebević“**

 Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo	Šumskogospodarska osnova ŠGP „Igmansko“ -Skrraćena verzija-	Period važnosti: 01.01.2014.- 31.12.2023.
---	--	---

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry of Economy

Broj:07-06-26-19494/16
Sarajevo, 23.05.2016. godine

Na osnovu člana 9. stav 3. Zakona o šumama Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo” broj 5/13) Ministarstvo privrede d a j e

ODOBRENJE za šumsko privrednu osnovu za VŠP „Bistričko”

1. Odobrava se šumsko privredna osnova za VŠP „Bistričko”,
2. Period važnosti šumsko privredne osnove je od 01.01.2015. do 31.12.2024. godine,
3. Ovo odobrenje sastavni je dio šumsko privredne osnove za VŠP „Bistričko”.

Obrazloženje

Osnovni razlog za izradu šumsko privredne osnove za VŠP „Bistričko”, proističe iz zakonskih odredbi člana 8. i člana 9. stav 3. Zakona o šumama Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo” broj 5/13) i člana 67. Pravilnika o elementima za izradu, postupku donošenja i reviziji šumsko privrednih osnova (“Službene novine Kantona Sarajevo” broj: 19/14). U navedenim odredbama Zakona o šumama Kantona Sarajevo definisano je da je period važenja šumsko privredne osnove deset godina, a izrada nove osnove mora biti završena prije isteka roka važenja postojeće.

Na osnovu Ugovora broj 07-07-26-31508/14 od 29.12.2014. godine, za potrebe Ministarstva privrede/Uprave za šumarstvo, šumsko privrednu osnovu za VŠP „Bistričko” je izradio „Wald-Projekt“ d.o.o. Bosanska Krupa. Izrađenu šumsko privrednu osnovu „Wald-Projekt“ d.o.o. je dopisom broj 249/2015 od 29.12.2015. godine dostavio Ministarstvu privrede/Upravi za šumarstvo, radi izdavanja saglasnosti. Uz šumsko privrednu osnovu urađen je i dostavljen Aneks na ŠPO za Spomenik prirode „Skakavac“ i Zaštićeni pejzaž „Trebević“.

Nadzor nad izradom osnove je vršio “Šuma Plan” d.o.o. Banja Luka, koji je “Izveštaj o vršenju nadzora nad realizacijom poslova izrade šumsko privredne osnove za državne šume i šumska zemljišta VŠP “Bistričko” Ministarstvu privrede/Upravi za šumarstvo dostavio dopisom broj: 0145-11/15 od 19.11.2015. godine. U izvještaju je konstatovano da su terenska snimanja urađena u skladu sa važećom metodikom i odgovarajućom preciznošću. Tačnost prikupljenih podataka je potvrđena odgovarajućim statističkim testovima i visokim koeficijentima korelacije svakog taksacionog elementa. Grube i sistematske greške prilikom dendrometrijskih mjerenja nisu uočene, tako da se na osnovu prikupljenih podataka može izraditi šumsko privredna osnova.

U daljem postupku Ministar privrede Kantona Sarajevo je donio Rješenje broj: 07-07-14-18774/15 od 04.01.2016. godine, kojim je imenovao Stručnu komisiju za pregled i davanje prijedloga za izdavanje saglasnosti na šumsko privrednu osnovu za ŠVP “Bistričko”.

web: <http://mp.ks.gov.ba>
e-mail: mp@mp.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-121, + 387 (0) 33 562-122
Fax: + 387 (0) 33 562-226
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Kantonalno javno preduzeće za
gospodarenje državnim šumama
„Sarajevo – šume“ d.o.o.Sarajevo

Šumskogospodarska
osnova
ŠGP „Igmansko“
-Skraćena verzija-

Period važnosti:
01.01.2014.-
31.12.2023.

Stručna komisija je, nakon detaljne analize šumsko privredne osnove, dala određene primjedbe i sugestije za korekciju osnove. Izvođač radova na izradi šumsko privredne osnove je na osnovu primjedbi i sugestija Stručne komisije izvršio potrebne ispravke i dopune osnove, te je ista ponovo dostavljena Upravi za šumarstvo.

Ponovnim pregledom šumsko privredne osnove Stručna komisija je konstatovala da predmetna šumsko privredna osnova sadrži sve potrebne elemente i da je urađena u skladu sa odredbama Pravilnika o elementima za izradu, postupku donošenja i revizije šumsko privrednih osnova („Službene novine Kantona Sarajevo” broj 19/14), te je dala prijedlog Upravi za šumarstvo za njeno usvajanje.

Na osnovu člana 9. stav (3) Zakona o šumama Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 5/13) Uprava za šumarstvo je aktom broj: 07-07-14-18774-43/15 od 20.05.2016. godine dala saglasnost na šumsko privrednu osnovu za ŠVP “Bistričko” sa periodom važnosti od 01.01.2015. g. do 31.12.2024. g., u svrhu donošenja šumsko privredne osnove od strane Ministarstva privrede.

Općinska vijeća Ilijaša, Vogošće, Starog Grada, Centra, Novog Sarajeva i Novog Grada, kojima je šumsko privredna osnova za VŠP “Bistričko” dostavljena na davanje mišljenja, nisu imala primjedbi na istu.

Na osnovu prethodno navedenog dato je odobrenje kao u dispozitivu.

MINISTAR
Dr Muharem Šabić

Dostavljeno:

1. KJP “Sarajevo šume” d.o.o Sarajevo,
2. „Wald-Projekt“ d.o.o.
3. Uprava za šumarstvo,
4. Evidencija,
5. a/a.

web: <http://mp.ks.gov.ba>
e-mail: mp@mp.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-121, + 387 (0) 33 562-122
Fax: + 387 (0) 33 562-226
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

